

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 9311/2568

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 226, ป.พ.พ. มาตรา 1469, ป.วิ.พ. มาตรา 142

ย่อ / หลักกฎหมาย

แม้การที่โจทก์โอนหุ้นและให้เงินแก่จำเลยไปดาวน์รถยนต์เป็นสัญญาระหว่างสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยซึ่งสัญญาระหว่างสมรสแม้จะเป็นสัญญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้ทำไว้ต่อกันในระหว่างเป็นสามีภริยากัน ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะบอกล้างเสียในเวลาใดที่เป็นสามีภริยากันอยู่ก็ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1469 ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า หุ้นที่โจทก์โอนให้แก่จำเลยนั้น จำเลยโอนขายไปแล้วก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ และเงินดาวน์รถยนต์ที่โจทก์มอบให้จำเลยนั้น จำเลยใช้จนหมดแล้ว โดยจำเลยนำไปชำระเป็นเงินดาวน์รถยนต์ให้แก่บริษัทผู้ขายรถยนต์ ปัจจุบันจำเลยโอนขายรถยนต์ให้บุคคลภายนอกไปแล้ว เงินที่จำเลยได้รับมาจากการขายหุ้นหรือรถยนต์เป็นเงินเข้าแทนที่หุ้นหรือรถยนต์ ถือได้ว่าเงินอยู่ในฐานะนิตินัยอย่างเดียวกันกับทรัพย์สินอันก่อนตาม ป.พ.พ. มาตรา 226 วรรคสอง แม้คดีนี้โจทก์มิได้ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินหรือชดเชยราคาแทนหุ้นหรือรถยนต์ ศาลก็สามารถวินิจฉัยให้จำเลยใช้ราคาหุ้นหรือรถยนต์ ดังกล่าวแก่โจทก์ได้ ไม่นอกเหนือหรือเกินไปจากคำขอ เมื่อจำเลยขายหุ้นและใช้เงินไปดาวน์รถยนต์เสร็จสิ้นก่อนวันที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ ประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยใช้ทรัพย์สินไปในทางไม่สุจริตเพื่อหวังผลในสัญญาระหว่างสมรสให้ไม่มีผลต่อตนในภายหลังอย่างไร จึงไม่เป็นกรณีที่โจทก์จะขอให้จำเลยคืนเงินที่ได้รับจากการขายหุ้นและรถยนต์แก่โจทก์อีก

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้เพิกถอนสัญญาการโอนหุ้นของบริษัท อ. ชื่อ " I. " ในราคาหุ้นละ 55.11 บาท 5,000 หุ้น หุ้นของบริษัท บ. ชื่อ "B." ในราคาหุ้นละ 17.01 บาท 7,000 หุ้น ให้กลับมาเป็นสินสมรส และให้แบ่งหุ้นให้เท่ากันตามส่วนต่อไป ให้เพิกถอนสัญญาการให้เงินดาวน์รถยนต์และส่งมอบเงินดาวน์รถยนต์ 850,000 บาท คืนแก่โจทก์ จำเลยให้การขอให้ยกฟ้อง ระหว่างพิจารณา จำเลยสละประเด็นตามคำให้การโดยยอมรับว่า คำฟ้องโจทก์ ไม่เคลือบคลุม และคดีโจทก์ไม่ขาดอายุความ ตามรายงานกระบวนการพิจารณาฉบับลงวันที่ 23 มิถุนายน 2565 ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ โจทก์ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า โจทก์กับจำเลยเป็นสามีภริยาชอบด้วยกฎหมายจดทะเบียนสมรสเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2554 มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิง อ. ผู้เยาว์ ต่อมาโจทก์ยื่นฟ้องขอให้ศาลพิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยากัน ให้โจทก์เป็นผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ร่วมกับจำเลย โดยให้โจทก์สามารถพบบุตรผู้เยาว์ตามสิทธิที่โจทก์พึงมี จำเลยให้การและฟ้องแย้งขอให้พิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากการเป็นสามีภริยา ให้จำเลยมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์แต่เพียงผู้เดียว ให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ กับให้โจทก์ชำระค่าเลี้ยงชีพแก่จำเลย ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์กับจำเลยหย่าขาดจากกัน ให้โจทก์กับจำเลยมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ร่วมกัน กับให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์จนกว่าจะ

บรรลุนิติภาวะ ส่วนค่ารักษาพยาบาลและค่าเล่าเรียนให้โจทก์เบิกจ่ายแก่บุตรผู้เยาว์ตามสวัสดิการของโจทก์ ส่วนที่นอกเหนือจากสวัสดิการของโจทก์ให้โจทก์จำเลยรับผิดชอบร่วมกันคนละครึ่ง โจทก์อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์และฟ้องแย้งของจำเลยในเรื่องฟ้องหย่า ขณะฟ้องคดีนี้โจทก์กับจำเลยยังคงเป็นสามีภริยาตามกฎหมาย ระหว่างโจทก์กับจำเลยเป็นสามีภริยากันเมื่อวันที่ 9 เมษายน 2561 โจทก์โอนหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หุ้นของบริษัท อ. 5,000 หุ้น และหุ้นของบริษัท บ. 7,000 หุ้น ให้แก่จำเลย และโจทก์นำรถยนต์ของโจทก์ไปขายแลกเปลี่ยนได้เงิน 350,000 บาท แล้วโจทก์เบิกถอนเงินจากบัญชีธนาคารของโจทก์อีก 500,000 บาท ให้แก่จำเลยไปเป็นเงินดาวน์รถยนต์ป้ายแดง ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นซีอาร์วี หมายเลขทะเบียน ผ xxxx กรุงเทพมหานคร ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นหมายเลขทะเบียน 1 ขพ xxxx กรุงเทพมหานคร สำหรับหุ้นดังกล่าวจำเลยโอนขายไปก่อนที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้แล้ว ส่วนรถยนต์ดังกล่าวจำเลยโอนไปเป็นของบุคคลอื่นแล้ว ปัจจุบันมีชื่อนายบันเจ็ด เป็นผู้ครอบครอง และมีชื่อธนาคาร ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประการแรกว่า โจทก์มีสิทธิจะได้รับเงินจากการขายหุ้นของบริษัท อ. และบริษัท บ. เงินจากการขายรถยนต์ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นซีอาร์วี หมายเลขทะเบียน 1 ขพ xxx กรุงเทพมหานคร หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้โจทก์บรรยายฟ้องระหว่างโจทก์กับจำเลยเป็นสามีภริยากันมีการทำสัญญาระหว่างสมรส โดยโจทก์มอบทรัพย์สินให้แก่จำเลยเป็นหุ้นของบริษัท อ. และบริษัท บ. รวม 12,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 394,620 บาท และให้เงินดาวน์รถยนต์ ยี่ห้อฮอนด้า รุ่นซีอาร์วี หมายเลขทะเบียน 1 ขพ xxxx กรุงเทพมหานคร เป็นเงิน 850,000 บาท โจทก์ประสงค์บอกล้างสัญญาระหว่างสมรส ขอให้เพิกถอนสัญญาการโอนหุ้นทั้งสองบริษัทให้กลับมาเป็นสินสมรส และแบ่งหุ้นให้เท่ากันตามส่วนต่อไป และให้เพิกถอนสัญญาการให้เงินดาวน์รถยนต์และให้ส่งมอบเงินดาวน์รถยนต์คืนแก่โจทก์ จำเลยให้การว่า โจทก์กับจำเลยไม่ได้ทำสัญญาระหว่างสมรส แต่โจทก์โอนหุ้นและให้เงินดาวน์รถยนต์แก่จำเลยเป็นการให้โดยเสน่หา ทรัพย์สินดังกล่าวจึงเป็นสินส่วนตัวของจำเลย โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเรียกคืน ศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงว่า การที่โจทก์โอนหุ้นและให้เงินแก่จำเลยไปดาวน์รถยนต์ดังกล่าวเป็นสัญญาระหว่างสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลย โจทก์อุทธรณ์เพียงว่า เมื่อจำเลยโอนหุ้นและขายรถยนต์ดังกล่าวแล้ว เงินที่ได้จากการขายหุ้นและรถยนต์ดังกล่าวเป็นเงินที่ได้มาระหว่างสมรส โจทก์ย่อมมีสิทธิที่จะได้รับเงินจากการขายหุ้นและรถยนต์คืนดังกล่าว ข้อเท็จจริงจึงยุติตามศาลชั้นต้นว่า การที่โจทก์โอนหุ้นและให้เงินแก่จำเลยไปดาวน์รถยนต์ดังกล่าวเป็นสัญญาระหว่างสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลยซึ่งสัญญาระหว่างสมรสดังกล่าวแม้จะเป็นสัญญาที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ได้ทำไว้ต่อกันในระหว่างเป็นสามีภริยากัน ซึ่งฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะบอกล้างเสียในเวลาใดที่เป็นสามีภริยากันอยู่ก็ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1469 ก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่า หุ้นที่โจทก์โอนให้แก่จำเลยนั้น จำเลยโอนขายไปแล้วก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ และเงินดาวน์รถยนต์ที่โจทก์มอบให้จำเลยนั้น จำเลยใช้จนหมดแล้วโดยจำเลยนำไปชำระเป็นเงินดาวน์รถยนต์ให้แก่บริษัทผู้ขายรถยนต์แล้ว และปัจจุบันรถยนต์ดังกล่าวจำเลยโอนขายให้แก่บุคคลภายนอกไปแล้ว ซึ่งเงินที่จำเลยได้รับมาจากการขายหุ้นหรือรถยนต์ดังกล่าวเป็นเงินเข้าแทนที่หุ้นหรือรถยนต์ดังกล่าว ถือได้ว่าเงินดังกล่าวอยู่ในฐานะสินนียอย่างเดียวกันกับทรัพย์สินอันก่อนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 226 วรรคสอง แม้คดีนี้โจทก์มิได้ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินหรือชดเชยราคาแทนหุ้นหรือรถยนต์ดังกล่าว ศาลก็สามารถวินิจฉัยให้จำเลยใช้ราคาหุ้นหรือรถยนต์ดังกล่าวแก่โจทก์ได้ ไม่นอกเหนือหรือเกินไปจากคำขอ อุทธรณ์ของ

โจทก์ดังกล่าวจึงถือว่าเป็นข้อที่ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลชั้นต้น ไม่ต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ดังกล่าวนั้น เป็นการไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้น แต่เมื่อคดีขึ้นสู่ศาลฎีกาโดยมีข้อเท็จจริงเพียงพอที่ศาลฎีกาจะวินิจฉัยในปัญหาตามอุทธรณ์ของโจทก์ดังกล่าวนี้ไปเสียทีเดียวได้และเพื่อความรวดเร็ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาดังกล่าวไป โดยไม่ต้องยอนสำนวนให้ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิจารณาพิพากษาใหม่ โดยเห็นว่าเมื่อจำเลยขายหุ้นและใช้เงินไปดาวน์รถยนต์ดังกล่าวไปเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้วก่อนวันที่โจทก์ฟ้องคดีนี้ ประกอบกับไม่ปรากฏว่าจำเลยใช้ทรัพย์สินดังกล่าวไปในทางไม่สุจริตเพื่อหวังผลในสัญญาระหว่างสมรสให้ไม่มีผลต่อตนในภายภาคหน้าอย่างไร จึงไม่เป็นกรณีที่โจทก์จะขอให้จำเลยคืนเงินที่ได้รับจากการขายหุ้นและรถยนต์ดังกล่าวแก่โจทก์อีก อุทธรณ์ของโจทก์ในข้อนี้ฟังไม่ขึ้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในประการต่อไปว่า โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นเกินมาหรือไม่ เห็นว่า โจทก์บรรยายฟ้องว่า โจทก์กับจำเลยทำสัญญาระหว่างสมรสโดยโจทก์โอนหุ้นของบริษัท อ. และบริษัท บ. รวม 12,000 หุ้น รวมเป็นเงิน 394,620 บาท ให้แก่จำเลย ต่อมาโจทก์ประสงค์บอกล้างสัญญาระหว่างสมรสเกี่ยวกับการโอนหุ้นเพื่อให้หุ้นดังกล่าวกลับมาเป็นสินสมรสระหว่างโจทก์กับจำเลย จำเลยให้การในส่วนสินสมรสที่โจทก์ขอแบ่งว่า การที่โจทก์โอนหุ้นให้แก่จำเลยเป็นการให้โดยเสน่หา ถือเป็นสินส่วนตัวของจำเลย จึงเป็นคดีมีทุนทรัพย์เฉพาะส่วนนี้เพียงกึ่งหนึ่ง คิดเป็นทุนทรัพย์ 197,310 บาท ซึ่งจะต้องชำระค่าขึ้นศาลเพียง 20,946 บาท โจทก์ชำระค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้น 24,982 บาท เกินมาจากที่ต้องชำระ จึงเห็นสมควรคืนให้แก่โจทก์ ที่ศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิพากษามานั้น เป็นการไม่ชอบ ฎีกาของโจทก์ในข้อนี้ฟังขึ้น ส่วนฎีกาของโจทก์ในข้ออื่นไม่จำต้องวินิจฉัยเพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป และเมื่อวินิจฉัยมาดังกล่าวก็ไม่มีประโยชน์ที่จะวินิจฉัยคำร้องขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมชั้นฎีกาของโจทก์อีกต่อไป พิพากษายืน แต่คืนค่าขึ้นศาลในศาลชั้นต้นส่วนที่โจทก์ชำระเกินมาโดยให้คงเหลือ 20,946 บาท ให้ยกคำร้องขอยื่นบัญชีระบุพยานเพิ่มเติมชั้นฎีกาของโจทก์ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

ชาเรีย เคนนินนาท · เผติม เพ็ชรกุล · ปิยนันท์ พันธุ์ชนะวาณิช

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/9311/2568>